

Agrilus anxius (Gory)

Krāšņvabole

Insecta: Coleoptera: Buprestidae

Saimniekaugi

Bērzu (*Betula*) ģints koki: *B. alleghaniensis*, *B. davurica*, *B. jacquemontii*, *B. lenta*, *B. maximowicziana*, *B. occidentalis*, *B. papyrifera*, āra bērzs (*B. pendula*), *B. platyphylla*, *B. populifolia*, purva bērzs (*B. pubescens*), *B. utilis*.

Geogrāfiskā izplatība

A. anxius izcelsme ir Ziemeļamerika, kur tas sastopams ASV un Kanādā.

Eiropā *A. anxius* nav konstatēts.

Simptomi

A. anxius kāpuri veido ejas koka kambija slānī un tuvu mizai gan zaros, gan stumbrā. Imago izskrejas ir D burta formā (3-5 mm diametrā). Uz mizas dažkārt novērojami suljoši plankumi rūsas krāsā, kā arī nelīdzena mizas virsma, kas spirālveidā aptver stumbru.

Kāpuru barošanās rezultātā tiek traucēts barības vielu transports, tādēļ iet bojā koka saknes, nodzeltē lapas un atmirst zari. Dažus gadus pēc pirmo simptomu parādīšanās koki iet bojā. Krāšņvaboļu imago barojas arī ar lapām, bet šie bojājumi nav būtiski.

Bioloģija un morfoloģija

Gadā parasti attīstās viena paaudze, bet vēsākā klimatā attīstības cikls var ilgt arī divus gadus.

Olas ir baltas vai krēmkrāsā, ovālas, 1,5 mm garas un 0,75 mm platas.

Kāpuri ir 19-25 mm gari, bālā krāsā, saplacināti, ar priekškrūtīm, kas ir platākas par ķermeni, un diviem asiem izaugumiem vēdera galā. Pēc izšķīlšanās tie uzreiz iegraužas kokā. *A. anxius* parasti pārziemo koksnes kāpura stadijā.

Kūniņa krēmkrāsas, pēc izskata atgādina imago. Iekūņošanās notiek aprīlī vai maijā.

Vabole ir 7-12 mm gara, bultveida formas, vara krāsā ar metālisku spīdumu. Imago izlido no maija līdz jūlija vidum.

Izplatīšanās veidi

Lokāli krāšņvabole var pārlidot nelielos attālumos.

Lielos attālumos krāšņvabole izplatās ar invadētu saimniekaugu stādāmo materiālu, saimniekaugu koksni un tās produktiem (skaidām, kurināmo, mēbelēm u.c.), kas ražoti no neapstrādāta materiāla, arī ar mizu.

Paraugu noņemšana

A. anxius iespējams konstatēt, ievācot bojātus saimniekauga zarus, mizas un koksnes fragmentus ar krāšņvaboli visās tās attīstības stadijās.

Pārbaudes laiks

Paraugus, *A. anxius* konstatēšanai, ievāc saimniekaugu veģētācijas periodā.

UGA1398266

A. anxius imago
(Foto: Steven Katovich)

UGA1396012

A. anxius
bojāti koki
(Foto: USDA
Forest Service)

UGA3066062

A. anxius kāpurs
(Foto: David G. Nielsen)

A. anxius bojāti koki
(Foto: EPPO)